

TØRKE = EKSPORT = PROFITT: For norske kraftselskaper er det sunn fornuft å belaste forbrukerne for anstrengte situasjoner i vannmagasinene, skriver forfatteren. **FOTO: LISE ÅSERUD, NTB SCANPIX**

En systemfeil i den norske kraftbransjen

STRØM

Hans Haakon Faanes

Vi opplever igjen en anstrengt kraftsituasjon, og frykten for høye priser til vinteren er stigende. Samtidig foregår en netto krafteksport fra Norge. I Dagsnytt Atten den 25. juli ble situasjonen diskutert, og vi ble presentert for ulike synspunkter: Forbrukerrådet mente at medisinen er at forbrukerne må skifte kraftleverandør og sikre seg bedre kontrakter, noe som overhodet

” Forbrukerne bør kjøpe et bestemt antall kilowattimer for en tid fremover.

forbrukerne, som i all hovedsak har kortsiktige kontrakter. Det vil si at forbrukerne betaler regningen for feil i magasindisponeringen.

Hva kan og bør gjøres? Industri Energi mener at løsningen er at offentlig myndighet (NVE?) stiller krav til magasinreserver. Det kan la seg gjøre, men vil være en byråkratisk ordning det vil stå stor strid om, og komme på tvers av prinsippene i energiloven.

En annen utvei er å få

forbrukerne over på mere langsiktige kontrakter. Da er det kraftselskapene som får svi for gale magasindisponeringer. Imidlertid

1

ikke hjelper på kraftsituasjonen og engrosprisene. Energi Norge hevdet at energiavgiften må settes ned, noe som heller ikke har noe med anstrengt kraftsituasjon å gjøre. Kun representanten for Industri Energi berører hovedpoenget, nemlig at vi har en magasindisponering som i anstrengte situasjoner ikke er samfunnsmessig optimal.

Det som er galt med magasindisponeringen er at kraftselskapene i anstrengte situasjoner får gale insentiver. De fristes med god betaling for eksport, mens baksiden av eksportmedaljen, at de svekker kraftbalansen med fare for senere prisstigning, ikke bekymrer. Kraftselgerne sender regningen rett videre til

2

mister forbrukerne sine insentiver til riktig energibruk siden de betaler en fast pris uansett kraftsituasjonens utvikling.

Med de nye AMS-målerne kan vi likevel ha en tariff hvor forbrukerne kjøper et bestemt antall kilowattimer, med en standard forbruksprofil, for en tid fremover (minimum ett til to år) Avvik begge veier avregnes til løpende kraftpris. Med en slik tariff får kraftprodusentene risikoen med en samfunnsmessig feil magasindisponering, og forbruker får insentiver til å forholde seg til den løpende kortsiktige kraftpris.

Hans H. Faanes,
tidl. professor i
elkraftteknikk ved NTNU
hans.faanes@ntnu.no